

ზეზუ

იუმორისტ. ჟურნალი

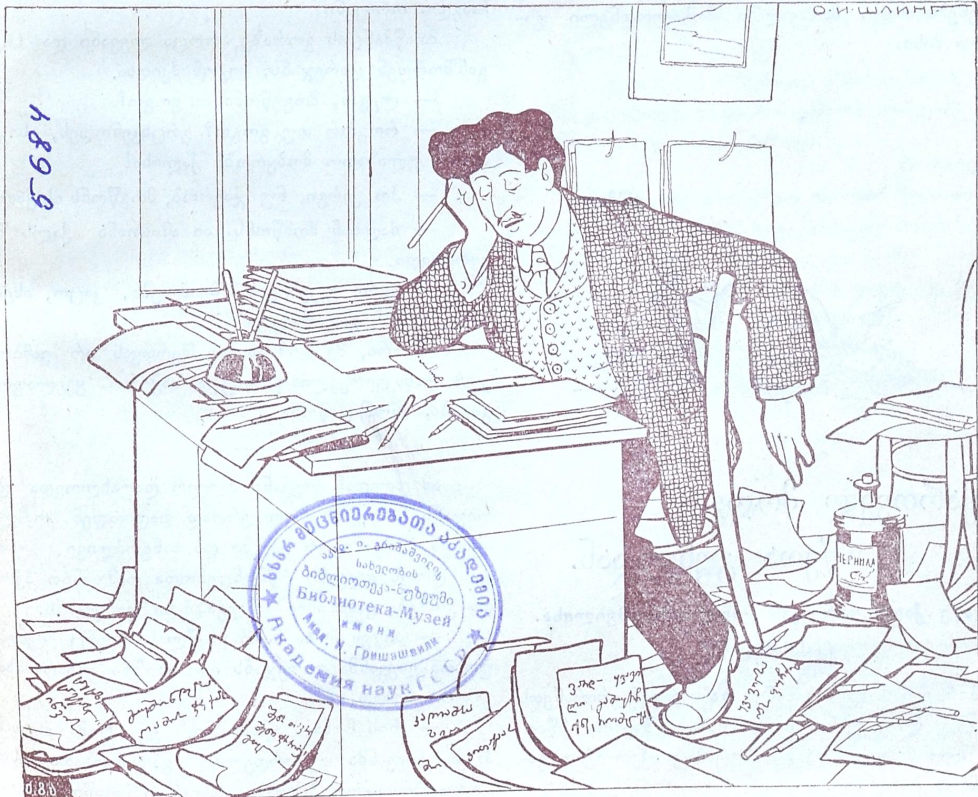
აშუაპირი აპოკრიფი

№3

დას. ცინკ. ქარ. ამხ.

“ტ ა ლ ა ნ ტ ი“

მე რა კალამ-ქალოლია?
რა „ფასონის“, ან რა „მოლის“?

ლამის ოფლში გავიწურო
და ლექსი კი არ გამოვღის.

საზიზლარი ქორები.

ჩვენი მტრები მუდამ იმის ცდაში არიან, როგორმე სადმე მოხერხებულათ ყელი გვიშონონ, მაგრამ ხელი ჩაგვიკირონ და გამოგვახრჩონ.

თუ არ ამით, მაშ რით აიხსნება ის საზიზლარი ქორები, რომლებსაც ავრცელებენ (სულ შემხუთავ გაზივით) ჩვენი მოწინააღმდეგე ბ-ნი ბლიკვადის შესახებ.

თქვენ კარგათ მოგეხსენებათ, რომ მარჯვენა ფრთა ჩვენი რაზმისა მის ხელქვეით იბრძოდა და პირველ ოთხ კვირას მედგარი იერიშიც მოჰქონდა. მას შემდეგ გადის მეშვიდე კვირა და მისგან არავითარი ცნობა არა სჩანს.

ამით ისარგებლეს მტრებმა და ავრცელებენ ხმებს, თითქო ბ-ნი ბლიკვაძე ტყვეთ იყოს წაყვანილი ბახვის ციხეში.

ეს ცნობა სიმართლეს მოკლებულია, რასაც გვიჩვენებს ახლო მთავალში მოსალოდნელი გამოსვლა მისი.

ეშმაკი.

ქართველ მოღვაწეთა გუნდიდან.

მოღვაწე ქალი დარეჯან ყველიპარიაშვილისა.
(დასსრული)

პირველ ზაფხულიდანვე გაშორდენ ერთმანეთს დარეჯანი და ლევანი. იმ დროს ბავშვების სწავლება იყო მოღვაწე და მშობლებმაც აქეთ-იქით გაისტუმრეს პატარები.

გავიდა დრო. პატარა ლევანი უკვე დავაქაცდა. ოცდა ოთხი წლისამ უკვე გიმნაზია დაამთავ-

რა და ოცდა თექვსმეტი წლისა ვეჭილის ხარისხით შორეულ რუსეთიდან სამშობლოში დაბრუნდა.

არც დარეჯანსა გულ-ხელ დაკრეფილი ამ ხნის განმავლობაში ლევანის რუსეთიდან დაბრუნებისას ის უკვე ჩვიდმეტი წლის ქალწული იყო ოთხ კლასს დამთავრებული.

იმავე ბრმა ხელმა განგებისამ, რომლის შესახებაც ჩვენ წინა წერილში მოგახსენეთ, კვლავ შეწყარა ძველი მოტრფიალენი ერთმანეთს ფუნქიკულერის ვაგონში.

მათ აღმოუჩნდათ საზოგადო ნაცნობი სტუდენტი სიკო კუზინიძე, ჩინებული კმაწვილი.

— Честь имъю представить моего друга.

— Помощникъ присяжнаго повѣреннаго Леванъ Квелипаріевъ.

— Дареджана Грутунова.

ახალგაზრდები უცებ შეკრთენ. მათ მესხიერებაში შეიქრა რაღაც შორეული, საღდაც მიკუნქულეებული მოგონება წარსულისა და საგონებელში ჩაგდო ორივენი.

მთაწმინდის გორაზე, როცა ლევანი და სიკო განშორდენ დარეჯანს, სიკომ ჰკითხა.

— ლევან, მოგეწონა ის გოგო!

— როგორ თუ გოგო? გრცხვენოდეს, სიკო, ასეთი ულაზათო მოპყრობა ქალისა!

— ჰო კარგი, ნუ ჯავრობ, მოგწონს ის ქალი?

— ძალიან მომწონს. აი ამისთანა ქალს შევირთავდი.

— ეგრე უცებ განა შეიძლება, კაცო, ასეთი მძიმე საქმის გადაწყვეტა?

— არა, მე ხომ ახლავ შერთვას არ ვამბობ. ჯერ რასაკვირველია გამოცდაა საქირო. ყველაფრის გაგება, აწონ-დაწონა...

ამ დღიდან ლევანი ძლიერ დაუახლოვდა დარეჯანს. თითქმის სულ ერთად დადიოდენ. ორჯერ იყვნენ ბოტანიკურ ბაღში და ხანგრძლივი მუსაიფის დროს ლევანი რწმუნდებოდა რამდენათ ჰქონდა გონება გახსნილი ახალგაზრდა დარეჯანს.

— აი ეს მუხა სამოცი წლისა მინც იქნება, უთხრა ლევანმა დარეჯანს და ანიშნა უზარ-მაზარ კაკლის ხეზედ.

— რის მუხა, ადამიანო, ეგ ხომ თუთასა ჰვავს. ლევანმა უღარდელათ გაღიხარხარა ასეთ გულ-უბრყველო პასუხზე, იმდენათ მოეწონა იგი.

მთაწმინდაში ყოფნის დროს, როგორც მოსალოდნელი იყო, შეყვარებულნი პოეზიამ გაიტაცა

და დარეჯანმა საუტხოვოდ ჩააბუღბულა ეს კუპ-
ლერი „ვეფხის ტყაოსნიდან“:

„წაველ, წაველ წყლის ზარს
სეგდანი ფიქრო გასართველად
იქ ვეძებდი ნანობს ადგილს
განსასვენებლად“.

ლევანი აღფრთოვანებით შესტკეროდა დარე-
ჯანს და ქეშპარიტად სტკებოდა ლამაზი სანახა-
ობით.

როცა ამგვართ დამყარდა მათ შორის ძლიე-
რი კავშირი, ლევანმა განუტხადა დარეჯანს სურ-
ვილი და მიიღო თანხმობის წერილი. წერილთან
ერთად დარეჯანმა გამოუგზავნა ლევანს თავისი სუ-
რათიც, რომელმაც აღტაცებაში მოიყვანა ბებია
ლევანისა რუსუდანი. ჩქარა ჯვარიც დაიწერეს და
დარეჯანი, როგორც გამოცდილი დიასახლისი ჯა-
რასავით დატრიალდა ლევანის ოჯახში.

აი მავალითად მისი (დარეჯანის) წერილი რუ-
სუდანისადმი*) მინაწერი:

„ბე — ბი! შენ ვერ წარმოიდგენ რა დიდა ხარშეა
უნდა ღობიოს! მო უკაცა! მეთად ჩაიშრო წყალი და
მანც უხარშავი დარჩა. ლევანს ძლიერ უყვარს ღობიო.
ეს სტრელა ვრუხა, დიდი ალქაჯი რაშეა. არც ძაღლი, არც
ხო, არც კატა უხარშა აღარ გააჭაჭანა. ბოსტანში ბავ-
შეკებმა ზღარბა ნახეს, შიშით ვეღარ ჩავდივარ. მოუთმენ-
ლად ველი შენს დაბრუნებას.

შენი ჯა — ნი.

ეს წერილი თავისთავადაც ნათლად გვიჩვენებს
თუ როგორი გამოცდილი დიასახლისი იყო დარე-
ჯარი, მაგრამ ჩვენთვის უფრო საყურადღებოა მისი
ღელამთილის აზრი. აი რუსუდანის წერილიც:

„ძვირფასო ჯა — ნი!

შენმა უკანასკნელმა წერაღმა ზარდაზირ გამაცოცხ-
ლა. მესიამოვნა, რამ ოჯახს ასეთა შირისუფალი გამო-
უნდა, მაწონს მარალს არასოდეს არ უშეუბან. ეს არა-
ფერია. დრო გაივლის და ისწავლი. ისევე წაწილი წყალ-
ში არასოდეს არ დაიხრქება, ტყველად უბრალოზე კაცი-
სეთქია გული. შედო, ვინძლო შენი ლევანი არ მოაწ-
ეინო და სხვას ვეღლაფერს უშეულებს. დაცოცხნი ღამაწ
ოკალებს, შენი მოყვარულა

რუსუდანი.

ჩვენ შეგვეძლო ათასი ამგვარი საყურადღებო
წერილის მოყვანა, რომ უკვე აღნიშნულიც საკმაო
არ იყოს დარეჯანის დიასახლისობის დასამტკიცებ-
ლათ.

მაგრამ დარეჯან ყველიპარიაშვილისა მარტო
ოჯახით არ კმაყოფილდება, ის მზურვალე მონაწი-
ლეობას იღებდა ყოველგვარ საქველმოქმედო საქმე-
ში. მავალითად მისი მეოხებით გაიმართა წარმოდ-
გენა სოფელ კლდის პირში, სტუდენტ ლადო ყლი-
პიევის სასარგებლოთ. ანგარიში ამ წარმოდგენისა
დაბეჭრილი იყო იმდროინდელ გაზეთ „ბუქში“ და
აი რას ვკითხულობთ:

„წარმოდგენამ, რომლის დარსი გახდა სოფელი
კლდის პირა ქნ დარეჯან ყველიპარიაშვილის მეოხებით,
დიდძალი ხალხი მიიზიდა.

სერთო შემოსავალი თათქმის ოც თუმანდე ავი-
და. (198 მ. 73 კ.)

აქედან დაისრჯა:

- 1. მომღერალ ვასოს — — 90 მან.
- 2. ნება-რთვის აღება — — 12 „
- 3. ორ მასხიობს — — — 64 „
- 4. ზარბეკასერს — — — 10 „
- 5. წვრილმანხ სარჯები — — 10 „

სულ — 190 მან.

წმინდა შემოსავალი 8 მეთი და 73 კ გაღაცა
სტუდენტ ღადა უღაბავეს.

ჩვენი ღრმა რწმენით, ქ-ნი დარეჯან ყველი-
პარიაშვილისა უნდა ჩათვლოდს სოფელად სასცენო
საქმის პირველ მერცხლად.

მორიელი.

P. S. მე არა ერთი და ორი წერილი მომი-
ვიდა შესახებ იმისა, თუ ქართველ მოღვაწეთა პირ-
ველ რიგში რატომ მაინცა და მაინც ქალბატონი
დარეჯან ყველიპარიაშვილისა დავაყენე, როცა მას-
ზე ბევრათ უფრო დამახებრებული მანდილოსანი
არა ერთი და ორი მოგვეპოვება.

ამგვარივე სასაყვედურო წერილები მოდის
თურმე ივ. გომართელსაც: თუ ქართველ ქალთა
მოღვაწეობაზე გინდა ლაპარაკი, ყველაზე პირვე-
ლათ რალა მაინცა და მაინც ქ-ნი ნინო ყიფიანისა
გამოახტუნე, როცა მისი მასწავლებლები ჯერ ცო-
ცხლანი არიან.

ეს ბატონებო მასაღის პრალია.

მორ — ელი.

*) რომელიც საქაქიმით წყალტუბოში იყო წასული.

ს ც ე ნ ე ბ ი

(ქართ. კულტ. მოყვარ. საზოგად. კრებულებე).

მომკმენდი:

მღვდ. მელიტონ კელენჯერიძე.—მომხსენებელი; (თვით მ. მელიტონი არა სჩანს, რადგან თმათა და წვერთა სიმრავლეს სახეცა და ტანიც გრამატიკოს მამისა საესებით დაუბურავს და მხოლოდ ხმა მოისმის მისი მოძრავ თმათაგან)—იმერელი.

მღვ. ქრისტეფორე ციციშვილი.—მ. მელიტონის მოსარჩლე, იმერელი.

ჰპეტრე მიპრანაშვილი.—საეჭვო ტომისა*), ქართლელობს.

ალექსი ტიქინაძე—უფრო იმერელი.

სერგო გორგაძე.—ნეიტრალი.

თავმჯდომარე.—თელდ ყორღანის ვაჟი ე. ყორღანია და სხვ.

პირველ დღეს.

მეღ. კელენჯერიძე. (განაგრძობს მცირე დასვენების შემდეგ) ნუ-ს, ტყვერ დაღუშე!.. მე, რასაკვირელა, კარგათ ვიცოდი, რომე.. ე ჩემი მოხსენება აქანა დიდ ალიაქოსს ატებსდა, მაგრამის მაინც წაკითხვა ვარჩიე .. მე აქანა უცხო კაცი გახლავარ, შორიდან ვარ მოსული, იმერელიდან; იქანა სხვა წესებია, აქანა სხვა.. ვინ იცის, ძგება ქედ ვაწყენე ვინმეს, მაგრამის, იმედია, მომიტყევბთ. (ჯღდება).

თავმჯდომარე. (თუშუცა სრული სიჩუმე სუფევს, მაგრამ მაინც ზარს გაანჩსლებით არაწყუნებს, ფეხზე წამოადება და ყვირის) ვე არ შეიძლება, ბატონეჟო!.. რასა ჰგავს? ერთმანეთის პატივისცემა იქონიეთ! მე იძულებული ვიქნები, შევწყვიტო კრება ასეთ პირობებში მუშაობა ყოვლად შეუძლებელია! მე ვსწყვეტ კრებას 10 წუთით (სწყვეტს).

10 წუთის შემდეგ.

თავმჯდომარე. სიტყვა ეკუთვნის ბ. პეტრეს. ჰპეტრე მარ. უპირველეს ყოვლისა უნდა მოგახსენ-

*) ბატ. ჰპეტრე თავს მიპრანაშვილათ სთვლის. გარნა, თუ ამ გვარს, „მიპრანაშვილს“, ფილოლოგიურ ანალიზს გააწევეთ, შემდეგს დავინახავთ: დაბოლოებება „შვილი“ რომ ჩამოვაკვეთო, დავგრებება გვარის ძირი—მიპრანა. „მიპრანა“ წარმოადგება სიტყვისაგან „მიპრანა“, სადაც ბგერა „ჰ“ შეიცვალა ი-თ; „მიპრანა“ წარმოიშვა, მეტათეზის შემწეობათ, სიტყვისაგან „მიპრანა“, რომელიც უდრის „მიპრანას“, ხოლო „მიპრანა“ სადაური ვაჟბატონიც ბრძანდება—ეს ყველამ იცის, მაგრამ ყველამ არ იცოდა დღემდე ჰპეტრეს წამდელი ვინაობა.

თავუნა.

ნოთ, რომ ქართულის არიულ ენებთან შედარება..

მეღ. კელენჯე. (აწყვეტინებს) რაიო, რაიო? არეული ენებია? იმი არა, ვისი ენებია არეული? რას ქვია, ღმერთო კი მომკალი, არეული ენა? ჰპეტრე. მაშაო მელიტონი მე მოგახსენებთ, „არიული“ მეთქი და არა „არეული“.

მეღ. კელ. არა, ბატონო! მე კარგათ ვიცი, რაც მომახსენეთ! „არეული“ თუ „არიული“—ეს სულ ერთია: თქვენებურათ, ქართლ-კახურათ არიულია, ჩვენეაურათ, იმერულათ—არეული. საქმე ისაა, როგორ გახედეთ თქვენე არა როგორ..

მღვ. ქრისტე. ციციშვილი. (ფრად ღრმა ბანის ხმით, გულ მოსული) აქანა, რავარც ვხედავ, ზოგიერთებს იმერლობა სასირცხოთ მიაჩნიათ! „აი, შე ფხუკიანო იმერელოო!“ იმერეთი ასეხელ წამოსაკრავი არ გახლავს..

თავმჯდომარე. (გაფრთხობით არაწყუნებს ზარს) მე იძულებული ვიქნები, თავმჯდომარეობას თავი დავანებო (დგება) მეტის მეტია, ბატონეჟო! გთხოვთ.. მე ვწყვეტ კრებას ათი წუთით!.. (სწყვეტს).

10 წუთის შემდეგ.

თავმჯდომარე. (ზარს არაწყუნებს) ბატონებო, გთხოვთ, წესრიგი დაცვათ! (ყველანი ჩუმთ არიან) ვგრე არ შეიძლება (არაწყუნებს) მე ვსწყვეტ კრებას 10 წუთით. (სწყვეტს).

10 წუთის შემდეგ.

თავმჯდომარე სიტყვა ეკუთვნის ბ-ნ სერგო გორგაძეს.

სერგო გორგაძე. (მ. კელენჯერიძეს) ვიღრე თქვენ მიერ წამოყენებულ დებულებებს შეეცებოდე, გთხოვთ ამისნათ, როგორ უტქერით თქვენ ენებითი ბრუნვას?

მეღ. კელენჯე. (თავმჯდომარეს) არა დაცინვა არ არი ახლა ვე? გეკითხები მე თქვენე: რა მოსატანია აქანა ენების კვირა? ვითომ რაო: ხუცესია და ..

სერგო გორგაძე. არა, მაშაო, მე ენების კვირას კი არა, ენებითი ბრუნვას მოგახსენებ: „Страдательный падеж“.

მეღ. კელ. ჰოო! ენებითი ბრუნვას? ენებითი ბრუნვა.. ენებითი ბრუნვის შესახებ... ხვალ მოგახსენებ..

ალექსი ჭაჭინაძე. დიან! ქართული ენა, ე. ი. ჩვენი სამშობლო ენა, როგორც ამ ბოლო დროს

რ იყვია, ძალიან საჭირო ჯნდა იყოს ჩვენთვის, ქართველები აიკვას.. ეს მთ უცნო სასიამოვნოა, რომ მე ამ ოცი წლის წინათ, ლაპარაკი მქონდა ქართული ენის კარგ მცოდნეებთან. მე ვკითხე: როგორ სჯობია მეთქი. იმათ მიპასუხეს, როგორც უკეთესია, ისე სჯობიაო... (ყველანი მოწიწებით ყურს უბდებენ. მდივანი ოქმნი სწესს).

თავმჯდომარე (ხარს არაწყუენებს) მე მგონია, უძკობესი იქნება, ეხლა კრებას შევწყვიტადეთ და ხვალ განვივარძობდეთ. (შესწყვეტს და შემდეგ დღისთვის გადადებს).

მეორე დღეს.

თავმჯდომარე. სიტყვა ეკურენის ბ. პეტრეს.

პეტრე. რაც შეეხება ნაძყოსრულის მრავლობითი რიცხვის მესამე პირის დაბოლოვებას რაც უფრო ძველ ფორმას შემოვიდებთ, უმჯობესია. პირადათ მე, თანახმათ ჩვენთა ძველთა კლასიკოსთა, ვწერ: „მირბოდეს“ (და არა „მირბოდნენ“ და „მირბოდენ“), თქვენ კი, როგორც გენებოსთ, ისე სწერეთ! ბ. მ. კელენჯერიძე, რალაც პირადი სიმპატიის და გემოვნების მიხედვით, „—დენს“ „—დენზე“ სწორათ სთვლის და...

მელ. კელენჯ. (თოფნაკრავივით წამოკარდება) არა, მე მაგას ვერ შევითმენ! ნაკაის! ეგი პირადი აბიდა! რას ქვია, ღმერთო კი მომკალი, „სიმპატია“! რაფა, „დენ“ და „დენე“ ინდოურის კურტუმოა თუ სუკის მწვადი, რომ პირადი სიმპატიით და გემოვნებით მოვქცეოდი! სიმპატია და გემოვნება მე საქმელ-სასმელში ვოცი!.. გრამატიკაში გემოვნება შეურაცყოფათ მიმაჩ...

ქრისტ. ციციქოვიძე. (მამა მელიტონის ხვას ჰფარავს თავისი ბანით) იმერლებს ხელი უშვით, თვარა!.. იმერეთი თქვენი დასაცინი არ გახლავს! იმერეთში ძვირფასი გრამატიკული ფორმებია შენახული; თქვენ, იქნება, კიდევ გეზოთიროს, მაგრამ მე მაინც ვთხოვთ ოქმში შეიტანოთ...

მელიტ. კელენჯ. (აწყვეტინებს ყვირილით. პეტრე მირ—ვილს) რითი მჯობიხარ მე შენე? განათლებით მჯობიხარ მე შენე? განათლებით ვერ მჯობიხარ მე შენე! რითი მჯობიხარ მე შენე?..

ქრისტ. ციციქოვიძე. (ხმას აუწყევს). ჩასწერე ოქმში: იმერეთში შენახულია შემდეგი ფორმები:

გარახტენწყე“, „მოსულარიენწყე“—მე გირაკთ ყურადღება თიქცოთ ამ ჩინებულ ფორმებს და სალიტერატურო ენაში შეიტანოთ.

მელიტ. კელენჯ. რა თქმა უნდა, ქართული ენა ქართლ-კახეთშიაც და იმერეთშიაც სამშობლო ენათ უნდა ჩაითვალოს; ამ 15 წლის წინეთ მე ორ გამოჩენილ მწერალთახ მქონდა ბაასი შესახებ ზმნის ფორმებისა; ჩემის აზრით ის ფორმა უნდა შენოვლოთ, რომელიც უფრო სწორია, ოადგანაც უსწორო ფორმის შემოღება ენას წაყენის და დაამახინჯებს. ჩვენ კი უნდა ვეცადოთ, რომ ენა გაიწმინდოს. ეს არის ჩემი აზრი და მე მგონია, ამის საწინააღმდეგო არავის ექნება. (არაფინ არ იციინის. სიჩუმეა).

თავმჯდომარე. (ხარის წყარუნით კრებას ვებურავ და ხვალისთვის ვინიშნავ).

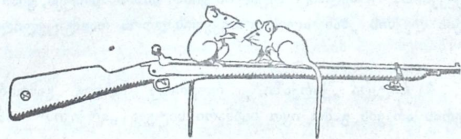
მესამე დღეს.

მელ. კელენჯ. (ათავებს) ..და მესათ და უკანასკნელ ზომათ ქართულ მართლ წერის აღსადგენათ მიმანია შემდეგი: დაინიშნოს ჯილდო (განსაზღვრული თანხის სახით) საუკეთესო ქართულ გრამატიკის შემდგენელისათვის...

თავმჯდომარე. (თავისთვის) ვინაიდან ქართულმა გრამატიკებმა საბოლოოთ წაყენეს და წახილწა ქართული ენა და რაც შეეძა გრამატიკის სახელმძღვანელო მით უფრო მეტია გრამატიკული შეცდომები, ამიტომ დაწესდეს სასჯელოთ: უკვე გამოცემულ გრამატიკის ავტორებისათვის საქართველოს საზღვრებიდან „ექსორია“ ანუ გადასახლება მათ მათ ნაწარმოებთურთ; იმათთვის, ვაც სამერმისოთ განიზოახავს გრამატიკის შედგენას „ასოთ ამოდება“ (ე. ი. მარჯვენა ხელის მოკვეთა), ხოლო, ვინც განიზოახავს გაახორციელებს და გრამატიკას შეადგენს და გამოსცემს—სიკვდილით დასჯა.

ეს არის ერთადერთი საშვილება ქართულ ენის განწმენდისა.

თავგუნა.

ლალისფერი წიგნი.

დიპლომატიური კამფაჟებს „თემის“ და „ახალი მათრახის“ შორის ზოგადი ნიადაგზე.

ჯერ კიდევ მარტის ბოლო რიცხვებში მივიღეთ ჩვენ „თემის“ კონსულისაგან ცნობა (შიფრით რასაკვირველია).

„თემის“ რედაქციის ეპიგრაფი „ქარქაშიდან“ ამოიღოს მგოსანს აკაკის „ხანჯალი“—.

დაახლოებით აპრილში მართლაც გამოქვეყნდა ძველათ უცნებურო, მაგრამ მკითხველთა შორის ფრიად გავრცელებული ლექსი „ხანჯალი“. ვაზეთი „თემა“ მას უწოდებდა ცნობილს**).

1915 წლის 1 მაისს, „ახალი მათრახის“ რედაქციაში მოხდა კონფერენცია, რომელსაც დაესწრნენ: ეშმაკი, თავუნა და ჭიაურელი. კრებაზე ერთხმად გადაწყდა ემხილოს „თემის“ რედაქციას, რომ მან:

1. უდროვო დროს ამოიღო „ქარქაშიდან“ აკაკის „ხანჯალი“.

2. და ლესვის დროს აქა იქ კბილა ჩამტვრია. ამიტომ დაიხატა კარიკატურა და დაიბეჭდა იგი „ახალი მათრახის“ მეათე ნომერში მეთექვსმეტე გვერდზე შესაფერა წარწერით:

აკაკი კარგი პოეტი ზარ, ჩემო გიგო, მაგრამ ჩემი ლექსების სწორება შენი სიქმე მიიწე არ არის.“

კარიკატურამ ჯეროვანი ყურადღება დაიმსახურა დიპლომატიურ წრეებში, მაგრამ „თემის“ რედაქციასთან მდგომარეობა იმზომ გაამწვავა, რომ მოსალოდნელია დიპლომატიური კავშირის შეწყვეტა.

სახელდობრ, „თემის“ მე 219 ნომერში 1915 წლის 18 მაისს და ტელეფონის 6—60 ნომრის თარიღით მოთავსებულია:

„ჩემი განცხადება.

თბილისის ერთ-ერთ იუმორისტულ ჟურნალში დაბეჭდილია ისეთი შინაარსის საოზნჯო სურათი ქვეშ მოწერილი სიტყვებით, რომელსაც შეუძლია ვისმე სახაბი მისცეს, ვითომც აკაკის ლექსის „ხანჯალის“ დაბეჭდვის დროს რაიმე ცვლილება

*) სიტყვა „ქარქაში“, როგორც შემდეგ გამოირკვა შიფრის არ ვის გამო იყო ნახშირი სიტყვა „არქივის“ ნაცვლად.

***) ცხადია ამ მოსაზრებით, რომ აღნიშნული ლექსის არსებობა „თემის“ ხელმძღვანელთა გარეშე სხვებსაც შეიძლება სცნობოდათ.

შემეტანოს მასში. ვალად ვრაც გამოვაცხადო საჯაროდ, რომ ეს ლექსი უცვლელად არ ს დაბეჭდილი იმ დღის პირის მიხედვით, რომელიც ხელთ მქონდა 1889 წელს. შეუძლებელიც იყო რაიმე ცვლილება შეგვეტანა, რადგანაც, გეგონია. ყოველივე გონიერი ადამიანი დიდის მოწინებით, ვით წილათა-წმიდას უნდა ეპყრობოდეს ისეთი მწერლის ხელთაწერს, როგორც აკაკი საზოგადოდ დიდად სამწუხარაა, რომ ჩვენს იუმორისტულ ჟურნალებში დამყარდა ერთი ცული ჩვეულება: საწყენ ფაქტს იგონებენ და მასზე აფუძნებენ ოზუნჯობას. ჩვენი: აზრით კი ოზუნჯობას უნდა საფუძვლად ჰქონდეს რაიმე ნამდვილი კუმარტი ფაქტი, მხოლოდ შარკის, საოზუნჯო მიხნით ვაზეიადებული. მაშინ მხოლოდ ეწეება მნიშვნელობა იუმორისც და სტირასაც.

გრეკლ დასამიქე.

ამ ხნის განწავლობაში დიდი პოლიტიკური ცვლილება მოხდა: სამინისტროდან გადააყენეს „თემის“ მოწინააღმდეგე „ახალი მათრახი“ და მართვა გაჩეგობას სათავეში ჩაუდგა ეშმაკის მათრახი“.

19 მაისს კვლავ შესდგა კონფერენცია, რომელსაც დაესწრნენ: ბ-ნი ეშმაკი, კოლო, მორიელი და ლარი*). განსახილველ საკითხათ დაისვა:

ა) პირნათლად გამოდის „თემის“ რედაქცია, როცა ეფუძნება დედანის პირს, თუ არა და

ბ) განგებ იგონებს ეშმაკის მათრახის“ რედაქცია საოზუნჯო ფაქტს და მასზე ეფუძნება, თუ უკვე არსებულ სახუმარო მოვლენას აღნიშნავს.

გ) აკაკის „ხანჯალი“ როგორ ასეთი.

კრება მერად მწვავე ხასიათისა გამოდგა, თუმცა სხვა და სხვა აზრისა უფრო გარეგნული იყო და ერთხმად მიღებულ იქმნა შემდეგი რეზოლიუციები:

ა) პირი, რაც უნდა ძველი იყოს იგი, შეიძლება დედანს არ ეთანხმებოდეს. ამის ცოცხალ მაგალითს წარმოადგენს „ახალი მათრახის“ კარიკატურა* სადაც პირი გრიგოლ დიასამიძისა სრულიად არ ეთანხმება დედანს.

ბ) მეცნიერების სათანადო დარგები ამტკიცებენ, რომ მოგონება იმისი, რაც არ ყოფილა და არ ნახულა შეუძლებელია არა თუ ადამიანთა გონებისათვის, არამედ ეშმაკისათვისაც. ამას ამტკიცებს ის გარემოება, რომ აღნიშნული კარიკატურა დაიხატა მის შემდეგ, როცა „თემის“ რედაქციამ დაამახინჯა თუ დამაბინჯებული პირის მიხედვით გამოაქვეყნა აკაკის „ხანჯალი“.

გ) აღნიშნული ლექსი აკაკი წერეთლისა ჩვენი

*) ბ-ნი თავუნა და ჭიაურელი „სალიტერატურო დოლაში“ იღებდნენ მონაწილეობას.

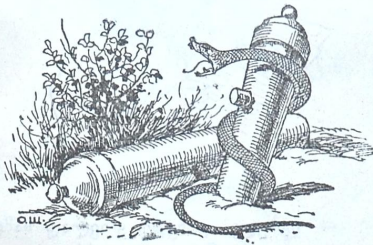
გამოკვლევით არ შეიძლება დაწერილი იყოს მგოსნის დაბადებამდე. ის დაიბადა 1840 წელს. „თემი“ მის ლექსს ასე გადმოგვცემს:

„ბევრი ნაღველი შესვა
ურჯულომ ამ ჩემს გულისაო,
შენ მიმკურნალე მახვილო,
უმართლოთ დაჩაგრულსაო“.

1840 წლიდან საქართველო განთავისუფლებული იყო „ურჯულთა ბატონობისაგან და მაშინსადაც არ შეიძლება მგოსანს მათგან „ბევრი ნაღველი“ შეესვა. ამასთანავე, თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ ზოგიერთ „ღდენის პირებში“ სიტყვა „ურჯულთა“ სხვაგვარათ არის ნახმარი, იმ დასკვნა ნამდებ მივალოთ, რომ გრიგოლ დიასამიძე ჩვენს დანაშაულს აზვიადებს.

„ემშაკის მთრახის“ რედაქცია აცხადებს რა ამ „ლალისფერ წიგნს“, საქვეყნოთ გამოაქვს ყოველგვარი საბუთები. ამით ჩვენ გვესურს თავიდან ავიცილოთ მოსალოდნელი დიპლომატიური გამწვავება ორ მონათესავე (სახოხუნჯო) ორგანოთა შორის, ხოლო თუ ჩვენი ცდა ამოა გამოდგა პასუხის მგებლობა „თემს“ დაეკისროს.

ემშაკი.

გ ა მ ო ც ა ნ ა

(ფოთისათვის)

ხე-ტყის ქარხნების მუშათ უბანში,
ქაობთა ზარმაც მდინარის პირათ,
სადაც ბაყაყთა ლეგიონები
ქრიაშულ-აღლუმს მართავენ ხშირათ,

1) „შეღვინა“ ძველათ (გურიაში) ღვინის გამოღების შემდეგ იმდენსავე წყალს დაურთავდნენ ჰაბაზე, საიდანაც ზამთრობით წყლის მაგიერ სახლში „შეა ღვინო“ გამოჰყავდათ, ხოლო ეზლა კი მთელს რუსეთში ნიშნავს „:6 გრადუსს“, ანუ ახალი კანონით ნებართულ ღვინოს გასაყვდათ.

ფეიქრობ სიმრავლე სირაჯხანებს თქვენც არ გექნებთ აქ გასაკვირათ, რადგან მუშებზე შეღვინო¹⁾ ბლომათ გადის და ფასობს კახურზე ძვირათ.

სირაჯთა შორის ერთი მათგანი გამოირჩევა სხვებიდან დიდათ, რომელიც ჩვეულ ჩარჩობას გარდა, ბაცაცობს თურმე მუშტართან²⁾ ფლიდათ; მას დაუსახავს ცარცვა და გლეჯათვის ცხოვრების გზათა და ხიდათ; მსხვერპლათ იწირავს თვით იმ მუშასაც ტივი რომ მოჰყავს აქ გასაყვდათ.

ერთი აღდგომა ჩვენ „შხანკოლასაც“ კი გაუთენა შხამათ და მწარეთ; სამას მნათში სირაჯხანიდან აბაზიც აღარ გამოჰყვა გარეთ, რომლის ძებნაში დამერწმუნებით არამც თუ ოფლი, ცრემლიც კი ვღვარეთ. გზის ფული სესხად, პასკა ნისიათ და სახლში წასვლა ძლივს მოუგვარეთ.

„გააქაზარაკა“ მეორე მუშაც, ვით ყურძნის ქაქას გასწურავს მერი³⁾ რაც კი აეღო თავის ნაკვდავში, ერთად წაართვა სულ ყველაფერი. ეს განიხილა თვით ტარტაროზმა სასჯელიც დასდვა მან შესაფერი: გაყეყილს განზე, ბაცაცის კანზე რომ ტკლაცუნობდეს მთრახის წვერი.

ბუტუნა.

2) „მუშთარი“ რუსთაველის დროში მნათობი ვარსკვლავი, ხოლო საზოგადოთ ვაჭრებისა და კერძოთ სირაჯების დროში ლოთი კაცი. უფრო რუსთაველის „მუშთარი“ ანათებდა იმ დროს, თუ სირაჯების „მუშთარი“ ანათებს ამ დროს, აგრეთვე რუსთაველმა სიტყვა „მუშთარი“ სირაჯებიდან ისწავლა თუ უკანასკნელმა პირველისაგან „განავითარა“ ეს უნდა მიენდოს ისტორიკოსს ბან კაკაბაძეს გამოსაკვლევათ.

3) „მერი“ გურიაში ყურძნის ქაქის დასაწურავ ჰაზრას ნიშნავს, ხოლო საფრანგეთში ქალაქის თავს. რადგან იმავე როლს ასრულებს ფრანგების „მერი“ ქალაქის ცხოვრებაში, რასაც გურულების „მერი“ ღვინის მეურნეობაში. თუ რატომ უფრთხის მამა თ. ყვარღანი „დასავლეთის კულტურის“ („მაგ. მერის“) შამოჭრას ჩვენში და „ჩვენი ძველი კულტურის“ (საკურთხ-ქელეხების) უარ ყოფის ეს ენდობა გამოსაკვლევათ მის უემშაკუტულსობას.

„ეშმაკის მათრახის“ მკითხველები.

მიბაძვა ჟურნალ „ნაკადულისა“.

— ქა^რა კარგ^რამეებსა სწერამინ
ი გასაწყვეტები!

— საიდან ვაიგებს^ს მაგ ოხრებმა ჩემი
ამბავი?!. რალა მეშველება...

— არა, მაშ თქვენი აზრით მე ქურ-
დი ვყოფილვარ, თქვე...

— დახედე, დახედე, ყოვლად სამლ-
დელოსაც გვარიანათ ააყოლეს!

— ეგ ხომ ჩემი კარიკატურაა!

— ახია კნიაზ ნიკოზე, ახი!

— „ქართულ ენას სდევნის სკო-
ლებშიო“ ეს უთუოდ ჩემზე უნდა იყოს
გადაკრული.

— გამოვიცანი, გამოვიცანი შარადა!

— მეათე ნომერს ვკითხულობ და
ჩემი ლექსი კიდევ არსადა სჩანს.

— ეგ ცენზორი რაღა მოხელე
უნდა იყოს ნეტავი?..

მ ბ რ ა ლ ა

მუდამ თუ კოლო ბზუკუნებს
შარადას ყოველ კვირასა,
(ხან ვის ატყუებს, ხან ვის კბენს
ყოველსა ქვეყნის პირისა),
ხალხს თავი გამოულოყა,
არც ვინმეს აძლევს ქირასა!
ერთხელ მეც იმას მივბაძო,
ჩამომკიდებენ ყირასა?!.

პირველი—მოკლე სიტყვაა
მეტად მაგარი საგანი,
(ძველ დროში იარაღადაც
ხმარობდა მრავალთაგანი).
ჩამოვაშორით ჩვენ იმს
მხოლოდ პირველი ანბანი,
რაც დაგვრჩეს შემოვიანხოთ
(არ ვქამოთ კოლოს ჯაბანი).

მეორე—ცივი წყალია,
სასმელად მიუღვამელი,

(ქვემოდან ამოსაღები,
საძნელო ჩასაძრომელი).

მესამე—უჩინარია,
ცელქი და დაუცხრომელი,
(ჩვენ გვინდა შისი მარცვლი
ბოლო მხარეზე მდგომელი).

მთელი — კაცია „მოღვაწე“
თავის მუცლისთვის მშრომელი,
საწყალი ხალხის წამლელტი,
ქანქარით გაუძლომელი.
(ამ ბოლო ხანად მეტადრე
გაგვიხდა თავზე მჯდომელი,
გამოიცანით მკითხველო,
რა ცხოველია, რომელი?).

მათრახოსანი.

გამოცანა

(ჭაათურაისთვის)

ენა გრძელი, მოღვეული
ვით ციცარის კვერცხის გული
ვაქრულ ჰანგზე ლაპარაკობს
ჩასპანდია ის წყეული.

ყარაზოღულ ვაჟაკურად
თავზე ხურავს კოხტა ქული
იწელება, სურს გაგრძელდეს
ვით წისქვილის ვირთხის კული.

მაგრამ ღმერთმა არ ინება,
სულ ციდა, თუ მტკაველია
კლოუნათ ყავს ზედა ბაზარს
მგონი მიხედეთ რომელია.

პატარაა, მაგრამ ოქრო,
მოჩხუბარი საშინელი,
ცაცია მუშტს ხმარობს ხშირად
და მწვავე აქვს ერთობ ხელი.

თუმცა ეხლა დაძაბუნდა
დასწეულდა დაავადდა,
არ გეგონოთ ვითამ „სავსემ“
მოიშალა და მთლად წახდა.

მათრახისა თანამშრომლებს
კბილებს უკრეკს, ემუქრება,
საშიშია ის წყეული
როცა ჯავრობს, როცა წყრება.

ძმასაც გაჰკრა მან ცაცია
და რძალიც ზედ მიაყოლა,
(ახსოვს ბაზარს ეს ამბავი
ქოშების რომ მორთეს სროლა).

მკითხველო ძლიერ გაგრძელდა
ეს გამოცანა ჩემია,
სამაგიეროთ ვინც ახსნის
მას მიეცემა პრემია.

არ შეგაწუხებთ ტყუილად
საქმეს არ ვიზამ საძრახისს,
სანდროს სურათსა მოგიძღვნი
და მასზე „კულსა მათრახის“.

„პრიკაზნიკი“.

მთხსენება

(გურიიდან)

დალკარ ჩემო ქამანავ,
მაშ, დაჰკარ შენებურათა,
დავალიდინორ ხმა-მწარეთ
გესლიან ჩვენებურათა.
დანავალები მივიღოთ
და ავასრულოთ სრულათა
ეშმაკს ვესტუმროთ დარბაზში
მიგვიღებს მეგობრულათა.

სალამი დიდო ეშმაკო,
სალამი მეგობრულია
და ნიშნად პატივისცემის
მიიღე თაიგულია,
იგი ჩვენს ბაღში დავკრიფე,
მშვენივით ტურფა, სრულია
გვენახოს კულით „მათრახის“
განაწრობ გაბასრულია.

I

სალამო იყო მგონია,
 (რადგან დღეს აკლდა ნათელი),
 ამ დროს შეენიშნე ერთ სახლში
 ანათებს დარბაზს სანთელი.
 ვიფიქრე;—მოდი იქ შევალ
 სტიკირი ხელში მაქვს დამკვრელი,
 მასპინძელს ვამხიარულებ
 ბევრი კარგი მაქ სათქმელი.

ნელ-ნელა აველ ბალკონზე
 და მივეყუდე კარებსა...
 (გული აღმევსო სიამით
 სიცოცხლით განამწარებსა).
 ვერ გავარკვიე სად ვიყავ
 „სამოთხეში“ თუ დარბაზში.
 (სიზმარი არის თუ ცხადი
 ცეკვაობა და თამაში!..)

სტუმრები შეკრთენ. დაბაზში
 მოხდა პანიკა სრულია
 ერთი მეორეს ჩასძახეს:
 — ეშმაკის მოციქულია!
 კარტი მყისვე გააქროლეს,
 მაგრამ მე არ გამეპარა
 და გუდიდან ამოიქრა
 მესტევირულის ხმა ნარანარა:

— ჯოჯოხეთიდან გახლავარ
 ეშმაკის მოციქულია,
 სარევიზიოთ მოსული
 თუ მწამს მაღალი რჯულია,
 (ოზურგეთიდან ეშმაკთან
 „დანოსი“ შემოსულია),
 რომ თვალით ვნახოთ ყოველი
 და შევაჯეროთ გულია.

— კუკუნი ღვერთმა გაცოცხლოს
 მე არა ვცდები მგონია,
 ვარდო, ბატონო, ვიცი რომ
 თქვენი სახელიც სწორია.
 გრიგოლ იყავი დღე-გრძელი
 მათუსაილის ტოლია,
 ღმერთმან გიცოცხლოს სახლობა,
 (ესეც ხომ თქვენი ცოლია).
 ვგონებ თქვენც მემცნაურებით,
 თუ არა მალაატობს ცხვირი მე,
 „ლევან“ ბატონო იცოცხლეთ,
 იცოცხლეთ თქვენი ჭირიმე.
 რამ დაგალონა თედორე,
 ხომ არ წააგე ქანქარი?

ეშმაკის მაღლი გწყალობდეს,
 მათრახის კუდიც მაგარი.

— ახალგაზრდებო იცოცხლეთა
 ჯანსაღათ, როგორც დღემდისა
 „არ მოსქარბდება სწავლა კაცს
 საჯოხე სიბერემდისა“.
 ეშმაკთან მოხსენებაში
 ჯერე არა ხართ სათქმელი...
 (როცა „ეგზამენს“ დაიქვრთ
 წარედგინება სახელი).

II

ღამით ნამგზავრი ეშმაკო,
 ქალაქში დღით გიახელი,
 გუდა-ქამანჩა დავმაღე
 რადგან დღე იყო ნათელი.
 სამკითხველოსკენ გავწვიე
 მსურს თითონ გავხედე მნახველი
 წესრიგი როგორ იცვლება,
 ან რით საზრდოობს მკითხველი.

— ვის წაულია „ეგ ბუდე“,
 ამას რას ჭედავს თვალები,
 ან შიგნით რასა ყვირიან
 როგორც ქუჩაში მთვრალეები.
 აღბათ სულ ყველამ დამარხა
 „უქაზით“ დანავალეები.
 (ამ დროს ვილაცამ გადმოძვრა:
 — „მინავითა“ ქალეები).

— ეი, ვალენტინ, ვალენტინ!
 ეგ რა ჩხუბი და დავია,
 რისთვისა შფოთავს ამ რიგად
 ის მეწვრიმალე თავია,
 ეს არ შეგფერის ვალენტინ,
 „ვალენტინ“ რა ამბავია...

III

სამკითხველოდან ბაზრისკენ
 ქამანჩით ჩამოვიარე
 მიზანი ჩემი მოსვლისა
 სულყველას გაფუზიარე.

სტიკირზედ დავკარი, ხმა მწარეთ
 ღილინი ვიწყე ნელ-ნელა,
 ვინც რომ ქორებით სულდგულობს
 ჩემთან შემოკარბეს სულ ყველა.

მიამბეს: მეტათ გახშირდა
 ჩვენში მითქმა და ქორია,
 ამის „რეცეპტებს“ გიმზახებს
 სტეპკუა „პრაივოროია“.

ავათმყოფობის ბრალია
ენა-ტანია ქორობა,
ემშაიკის „რეცეპტს“ დაგიწერო
მიიღეთ მითი წამლობა.
ენის ქარებიც გაივლის
ჩვენშიც დადგება მშვიდობა
„მიტან-მოტანა“ გაქრება
მოკვდება შური და მტრობა...
მხოლოდ კი ადრე მიიღეთ
წამალი მარგებელია,
უფასოთ სტეპკო მოიტანს,
რომელიც ზევრის მთქმელია.
კომპრესთ ენას დაადეო
ბამბა და ტილო სველია
ტკივილიც მალე გაივლის,
ენაც დამოკლდეს გრძელია.

IV

ქალაქიც ჩამოვიარე
გულა-ქამანჩით ყველგანა,
ნიხრები მინდა გავიგო
ჩვენებურ ვაჭრებისგანა.
პური თუ არის ან ხორცი,
ან როგორ ცხოვრობს ქვეყანა,
რადგანც მგზავრობამ მიჩვენა
შიმშილზე მოთქმა ყველგანა.
— „ამხანაგ“ ვაჭრებს სალაში
„კარგათ იქცევით“ ამ დროსა,
ნიხრი ქალაღღე დაჯღაბნეს
ხალხს ტყავი გაეხადოსა.

V

ზემო გურიას გაესწიე
უეტლოთ ჩემებურათა,
დიდი ხანია მე იქით
აღარ ვყოფილვარ სტუმრათა.
მხოლოთ იქ „სულში“ შევედი
ერთ საქმის გასარჩევათა
აღარ ვიცოდი თუ გრიგოლს
„ვექილი“ ყავდა მცველათა.
„სულში“ ვისმინეთ ნათქვამი
ყრუ მოწმის, მომჩივანისა,
დაღაგებული შიირი
უნობილი ცხენის ტანისა,
რომელმაც „ოცი აილო“
გამცლელი ჯიბის კანისა
და „ჩინებული“ გამოსვლა
ქუთათურ ბეჟან-ხანისა“.

უმაღ კი ყველას ვეგონე
„სულა“ დიდი მსაჯული,
მაგრამ მოთმენა დავკარგე
ატოკდა ბოროტი გული.
საჩქაროთ გულა ვაგებურე,
ავმართე იქ მესტვირული,
უეცრივ შეჭრთა „პროცესი“
და იქინა გაშტირებული.
— ბეჟან ბატონო რას ამბობთ
ბანქოს თამაში გგონია,
აქ „სამი ტუზით“ არ არის
გამოსავალი ფონია.
გრიგოლ, იციან სულ ყველამ
ამ გვარ საქმეში მრუდია
თქვენი გამოსვლით ამტიკცებს
ნამდვილათ ცხენი სურდია...

ალი.

ზუგდიდიდან.

(საზოგადო საკრებულის, სტენის მოყვარეთ
და დამსწრე საზოგადოებას)

I

ვით სამებას, ყველას ერთათ,
(არ იფიქროთ გასაღდეთ ღმერთათ)
ამ ლექსს გიძღვნით წასაკითხათ,
— და მიზეზსა მე ნუ მკითხავთ!..
ვით უბრალო სამახსოვრო
ნუ იქნება გასაკიცხათ!

II

ექესა მიის საღამოზე,
თეატრისა რაობაზე...
საზოგადო საკრებულო
ზუგდიდისა კვლობაზე...
რა უშავდა... განათებულს (?)
მოთამაშეთ განათლებულს (?)
მაყურებელთ გალაღებულს..
მაჩუბართა კბათ აღებულს...
მაცეკვართა გამოქნილებს,
— ზოგიერთებს ფეხ გააღლილებს...
ან და კიდევ ქალბატონებს,
როგორც კერპათ დასახულებს
თეთრი ხელით გაშვერილებს...
და მათ წინა ყმაწვილ ვაყებს
გრძელი ტუზით წაშვერილებს...
და მათ მნახველს გულდათუთქულს
ველარც წყალი გააგრილებს!

III

... ჰო, და იქვე კედლის ახლოს ვით „შპალერი“ განაკრავი, ისე ვიჯექ უსიცოცხლოთ ვით დაქრილი – თოფ ნაკრავი! და ვუცქერდი მათ რაობას... ვიგონებდი ძველ თაობას და ვფიქრობდი იმ კრებიდან, უგზო-უკვლოდ ვაცაქრობას!.. ველარ შევსემო, – ვერ უმზირე იმზომ დილობს სიდუხჭირე...

IV

წარმოდგენილ პიესებზე მეშინიან, რომ ესთქვა რამე... მოთამაშე მსახიობნი (?) ვით ღრუბელში ღამის მთვარე... ისე როგორც ზღვაში ქვიშა, მე ვერ იქნა, ვერ დაფთვალე ვოდევილი თავდებოდა, ვით აჩრდილი მალი-მალე, ზოგიერთის თამაშობით სირცხვილს ვერსად დავმალე!!.

V

...და მე როგორც სმენა მახვილს, შემოქმედა რამ ჩურჩული და ვინილე სვეტის ახლო ქალი ორი, ატუზული, შევხედე და მყისვე მივხვდი, რომ საქმეა მათი ქორი, მითქმა-მოთქმის ხელობაში არც უნდა ჰყოლოდათ სწორი.

მოწყენილი.

სვირიდან.

დიდი ხნის განაყუჩები ხელში ავიღებ კალამსა, ჩვენსა ტარტაროზს მივართმევ შორით მეგობრულ სალამსა.

იმისი მწარე „მათრახი“ არ გაიცვლები სხვაზედა, მრავალგზის დანაცადია წარჩინებულთა ტყავზედა.

ჰეროპლანი რათ უნდა ისედაც იცის ფრენაო, ვერსად ვერ დავმალები თუ კი ისურვა წყენაო.

„ეშმაკის“ გამოღვიძება ჩვენცა ვავიგეთ სვირშია, ვიცი ჩვენს თხოვნას შეისმენს არ ჩაგვეყრის ვასაქირშია.

ჩამოფრინდება ამ სოფლად როგორც იცოდა ძველად მზადა გვაქვს შესაგებებლად სვირული ღვინით ხელადა.

„სტარშინა“ არის ამ სოფლის კასიონ სახელოვანი

„მათრახის კულის“ ორდენზე ღროა წარდგინდეს წლოვანი.

მას გვერდს უმშვენებს მერაბიჩ „მოსე მწერალი“ ჩვენია, ჩარხსა უკულმა წაიყვანს თუ მიუტანე ძღვენი.

იმას უშობა გოგენკაცებს როგორც ჟამი და ქირია, შენი „მათრახი“ იმასაც აუცილებლად ჩჭირია.

მალაქია.

განსხვავება.

როგორც „ახალი მათრახის“ მკითხველთ მოეხსენებათ, მეცამეტე ნომერი ჟურნალისა უნდა გამოსულიყო სპეციალური,

სასკოლო.

სხვა და სხვა საბატიო მიზეზთა გამო ეს შეუძლებელი დარჩა ამ ხნობით. მესამე ნომერი „ეშმაკის მათრახისა“, რომელიც გამოდის „ახალი მათრახის“ მე-13 ნომრის მაგივრათ, არის საზოგადო შინაარსისა.

რედაქცია ეცდება სასკოლო ნომერი რაც შეიძლება სრული და ყოველმხრივი დარჩეს.

მასალები აღნიშნული ნომრისათვის კვლავ შეიძლება გამოვიგზავნოს.

„ეშმაკის მათრახის“ რედაქცია.

ფ ო ს ტ ა

ცხინვალელს.

„მიყვარს თოფისაც მოზადებია,
თან ყირბულისა წელს შემორტყმია
ბრძოლისა ველსა გამგზავრებია
და მით მტერზედა გალაშქრებია.“

აი, აი, აი

აი, აი, აი!!

შემდეგ ჩემს თოფსა ფეხს ავუყენებ
და ვეწერი გმირსა, გმირზედ მბრძოლველსა
და ჩემს გმირობას მე მას ვუწვევებ
თუ რა ვყოფილივარ, რისა მოქმედი.“

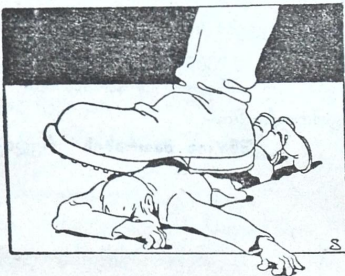
ყველაფერი უჩვენეთ და გააგებით „რისა
რომქმედი“ ხართ, მხოლოდ არ გაუშხილოთ, რომ
ასეთი ლექსი დავიწერიით როდისმე.

ლი ა ლ ბ ზ ე ა ნ ე ლ ს. ჟურნალ „განათლებლას“ მოთხე
ნომერში ვაჟა-ფშაველასადმი მიძღვნილ ლექსში თქვენ სხვათა
შორის სწერთ:

„სახალხო მასწავლებლად ვარ
ოცდა მეზუთე წელია
გამოგიცდია მგოსანო,
რომ სამსახური ძნელია;
რამდენჯერ სიცივ-შამშილით
მე მომწვევტია წელია
განა დამძრახავ, რომ ლექსი
დავსწერო გოგჯი, თხეჯაა?!.“

თქვენ ალბათ ელოდით, რას მომწერს აისის შე-
სახებ ჩვენი მგოსანიო, მაგრამ ვაჟა-ფშაველას სად
შეუძლია ყველა თხელი ლექსების ავტორთან მიწერა-
მოწერა იკონიოს.

ეს ჩვენი საქმეა, და მოგახსენებთ, რომ თუ
მართლა 25 წელიწადი იმასწავლებლეთ, კიდევ
ჩინებული ლექსი დავიწერიით. ბარაკალა თქვენს
ჯანმრთელობას.

ს ნ ე უ ლ თ ი

ნებადართულია შინაგ, სამინ.
არხ. სამკ. საბჭ. მიერ № 9796
და ს უ ს ტ მ ე ს

სპერმინი

ი. ნ. ივანოვის ლაბორატორია მოსკოვში.

თუ თქვენ

მოქანცული ხართ ფიზი-
კური ან გონებრივი შრო-
მით, ნერვები აშლილი
გაქვთ, ესა თუ ის სნეულეა გკირთ **გულს ნუ
ვაიჯებთ!** სპერმინი მოვანსებთ სასურველ დახმარე-
ბას. არ შეიძლება ია ვუწოდოთ წამალი სხეულის
რომელიმე ადგილობრივ ავადმყოფობისა, არა! ეს
არის სრულიად უცნებელი რამ—ეს არის სიცოცხ-
ლის ესენცია, ეს არის ძალ-ღონის წარმომშობი-
იგი ჰმოქმედობს სისხლის შემადგენლობაზე, გადა-
ახალისებს მას და სწვენდაც მას დაძველებულ მავ-
ნებელ ნაწილებიდან. როდესაც სნეულებისა თუ
მოხუცებულობისაგან დაავადებულ ადვილას მოჰხე-
დება სპერმინი, რომელიც ჩვენს ჯანსაღობას სდა-
რაჯობს, მაშინვე იწყებს ნაყოფიერ მოქმედებას
დაზიანებულ უჯრედების გადასახალისებლად, აწე-
ლის მას ახალს სისხლს, ახალს ძაღას, და სნეულე-
ბის წინააღმდეგ საბრძოლველ საშუალებასა ჰმა-
ტებს. ექიმებმა დადასტურეს, რომ სათესლე ძაფე-
ბის გამონაყოფი უებარი წამალია: სიბერით გამო-
წვეულ უღონობისა, სისხლ ნაკლებობისა (ანემია),
მომე ავადმყოფობის შემდეგ ნერვების აშლისა, და-
ქანცულობისა და სქესობრივ უილაჯობისა, დამალ
კიებისა და ჩუკუნების შედევისა, სივამზდრისა, სი-
დამზლისა, სქესობრივი სისუსტისა, წყალმანკისა,
გულის სნეულებისა, შაქრის ავთამყოფობისა, ქა-
რებისა, ნიკრისის ქარებისა. **ექიმებისა და ავად-
მყოფთა აზრი სპერმინის თაობაზე უჟასოთ ეგ-
ზავნებათ.**

მოითხოვეთ ყველა აფთიაქებსა და სააფთიაქო
მაღაზიებში. ფასი—1 ფლაკონი—2 მან. 40 კპ.
ფასდადებით ვგზავნით ღირებულების 1/3 მიღებისას,
შეიძლება ფოსტის მარკებითაც. მთავარი საწყობი
პროკიზ. ახვლედიანის აფთიაქში, თფაღასა, გოლო-
ვინის პრესჰექტა № 41, დასაკეთად მიჰმართეთ
მთელი კავკასიისთვის წარმომადგენელს **ი. გ. ახო-
ბაძეს**, ტფაღასა, გოლოვინის პრესჰ. № 41.

მიღებული გვაქვს სამაღლობელი წერილები
აუარებელ პირთაგან, რომლებიც სრულიათ გამო-
აჯანმრთელა ჩვენმა სპერმინმა, წერილების ნახვა
შეიძლება გ. ახობაძესთან.

ქალაქ თფილისში

გამოდის ყოველ-კვირეული იუმორისტული გამოცემა

ეჭმაკის მათრასი

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებენ **ეჭმაკი და თავუნა**,
ხოლო გამოცემის საქმეს ა. გ. ბუკია.

ჟურნალის ფასი 12 თვით 5 მ. ♦ 6 თვით 3 მ. ♦ 3 თვით 1 მ. 50 კ. ♦ თვით 50 კ.

„ეჭმაკის მათრასში“ დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვეთები და სხვა.

♦ ჟურნალში დაიბეჭდება საერთაშორისო ომის ილიუსტრაციები.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანამშრომლებს, მასალები გამოგზავნონ

ამჟღარესით:

Тифлисъ *)

С. Р. Таварткиладзе.
Баронская 15,
Почтов. ящ. № 199.

(ეჭმაკის მათრასისათვის)

*) ეს ადგილი კონკრეტულ მარკისთვის არის დანიშნული და გულმგვიწყებს მოვარგონებთ, რომ
♦ ჟურნალში წერილებს რედაქცია არ დაიხსნის ♦

სოციალ-დემოკრატია აწვევს და ზომი რამ იხველებს*)

იმპერატორი ვილჰელმი აღგენს ეკლესიის გეგმას, რომელიც უნდა ააგოს სოც.-დემოკრატ ზინგერის სახელობაზე.

ახალგაზრდა პრუსიელი პრინცი-ბი, რომელთაც თანახმად ჰოგენცოლოერთა ჩვეულებისა რაიმე ხელობა უნდა ჰქონოდათ ეწერებინ ს. დ. ორგანიზაც.

პოლიციელნი ქუჩაში პირბადით უნდა გამოიყვანონ.

ჯარის-კაცი გამოდის გაფიცულთა დამცველათ.

ბერლინის პოლიცემისტერი იაგოვი ირთავს პოლიციელთაგან მოკლულ მუშის ქვრივს.

დღეს პირველი მაისია, მეც მინდა მოყისვენო ყოველგვარ სახელმწიფო საქმეებისაგან.

*) კარაკატურა დასატულია გერმანიის რეისტრატის აჩვენებებში სოც. დემ. გამარჯვების გამო და გადმოღებულა სემეცური ჟურნალიდან.